

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Egerek könyve

SZŐR LŐRINCZY JÁCINT, A SZÍNHÁZ EGERE

*Színészegér volt Szőr Lőrinczy Jácint,
Színházért élt-halt, színházban lakott,
Száz színdarabban játszott egyre más színt,
S ha játszhatott – csak ritkán alhatott.*

*A színpadon nem volt ő szürke, cseprő,
Sem apró, hogyba játszott színtelin...
Megnőtt, ha kellett, ő lett főszereplő –
Cézár volt, Hamlet, Cinna, Cymbeline!*

*Álmában olykor Szőr Lőrinczy Jácint
Egy hangot hallott, szólongatta rég:
„Szőr, légy színész! A színtelenbe játsz színt –
Vonulj színházba, színdarabba még!”*

*A színpadon berágott, és kivágott
Száz új alakmást – hős lett, drámai!
Játszott egért, kandúrt, egész világot,
S valóra váltak győztes álmai...*

*Királyi volt ő, Szőr Lőrinczy Jácint,
Ha ügyelő színpadra hívta őt:
„Következik, Szőr! Jer, Jácint, te válts színt!”
Ő színt váltott – s nagy orra pírba főtt...*

*Rivaldában rivallt, mint egy Cyrano,
A púpos földön rángott, mint Richárd –
Átrezzent arcán minden messzi ránc, szó,
A színpadon ha lángolt, intrikált...*

*A nézők tudták – ő Lőrinczy Jácint,
A Szőr, ki keskeny öltözőben él,
Ki cincogást mozgással egybepászint,
S más-más szerepbe költözön beszél.*

*És tudta ő is – majd, ha színre libben,
Vastaps csattan föl, sőt: vasmacskataps,
Mert ha színészi tehetséged sincsen,
A színpadon csak deszkákat harapsz.*

*Cicák cincogták: „Szőr Lőrinczy Jácint!
Nagyságban egy sincs hozzá fogható!
Színészegér – más incifinci, más szint...
Csupán nyikorgó deszkát koptató!”*

*(Történt akár mint... Szőr Lőrinczy Jácint
Színészül élt-halt, színházban lakott –
S ha már alig tudott kinyögni pár „cin”-t,
Nyugdíjba ment, vagy inkább hallgatott.)*

CIN CAO ÉS CUNG CE

*Kínában hűs, kis hegy tetején, fenn,
pagoda fürdik felleg tejében.*

*Pagoda árnyán, tornác kövén, lenn,
két lélek kuksol torony tövében.*

*Két öreg egér, két kicsi szerzet –
bajszuk nagy, orruk szélben kicserzett.*

*Bajszuk lekókad, zilált szakálluk –
bölc tenyerük csak támasztja álluk.*

*Bölcs szemük egyre nézi a tájat –
két öreg egér még mire várhat?*

*Két szürke vándor: Cin Cao s Cung Ce.
Nézik: a völgyben csillan a Jangce...*

*Nézik a Jangcét: fény megy a habon...
Hallgatnak hosszan, még egy darabon.*

*Hallgatnak – soha nem hangzik semmi.
Régebről sejtik: mennyi az ennyi?*

*Régebről tudós egerek s vénék –
néha, ha szólnak, mintha a légnék...*

*Néha Cin Cao kérdezi: „Cung Ce,
itt ülni némán, nézni nem unsz-e?”*

*Itt elakadnak, szavakra várnak –
vége szakad sok tavasznak, nyárnak.*

*Vége, se hossza – hallgatnak, némák,
messzire néznek Jangce vizén át...*

*Messzire vágnak – eszményi bölcsek!
Később sejtik: beszélni bölcsebb...*

*Később Cung Ce kérdi: „Cin Cao,
aztán örülsz, ha majd lering a hó?”*

*Aztán Cin Cao kérdezi: „Cung Ce,
a dolgok fölött csak szemet hunysz-e?”*

*A dolgok vannak, évszakok mennek –
egy bölcsnél sincs sok értelme ennek.*

*Egy egér Cung Ce, másik Cin Cao –
Számukra mégsem incifinc a szó...*

*Számukra már szép – bárhova szállna
Mennyboltra kitárt pagoda szárnya!*

*Mennyboltra törő hegy tetején, fenn,
két árnyék fénylik felleg tejében.*

CELESZTIN SZENT DICSÉRETE

Így zengnek égi kórusok:

*Celesztin, égi templomok
Mélyén tanyázó szent egér,
Ki szűkön élsz – te cincogol
Szegényekér' és szentekér'!*

*Festett oltárok megfakult,
Kék szárnya véd, ha ébezel –
Isten se tudja, hogy miként
Tengődsz, ha félve létezel...*

*Szent Gertrúd óvjon, szürke lény,
Te koplaló, te szent egér!
Nem jut neked bár egy falat
Megáldott ostya, sem kenyér.*

*Véletlen morzsa, törmelék,
Hideg tálcákról csepp darab,*

*Ha tán alábullt hirtelen –
Neked kalácsból sem marad.*

Celesztin égi éneke:

*Fölöttem díszes menny ragyog!
Rágok megdermedt, lágy viaszt –
Kőpadlón hívek, szent papok
Közeltető lépte már riaszt...*

*Celesztin, régi templomok
Lakója, megrettent egér
Vagyok, de hangom nem konok,
Ha cincog – étket zengve kér.*

*Fölöttem kormos menny ragyog –
Gyertyák lobognak, mécsesek!
Úgy érzem, olykor nem vagyok –
Csak élek, félek, ébezek...*

Így zengnek égi kórusok:

*Oltár mögött élsz rejtezőn,
Boltíven surransz föl s alá,
De bízol – egyszer fölsegít
Egy szíves úr, ha fölhalál...*

*Harangok tornyán, oszlopon
Futsz föl, miként ki mennybe tér!
Kapaszzkodsz, mászol – fényre jutsz,
Magasba mész, te szent egér!*

*Harangkötelen érsz te fel –
És fent harangot kondítol,
És érce érted énekel:
„Aeterne rerum Conditor!”**

*Celesztin, ó, te temploméj
Szegény lelence, szent egér!
Fohászoldj szürkén, ébezőn –
Értünk és minden szentekér’!*